

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.01.2012, sp. zn. 8 Tdo 1454/2011, ECLI:CZ:NS:2012:8.TDO.1454.2011.1

Číslo: 6/2013

Právní věta: Obsahuje-li plná moc udělená zvolenému obhájci (§ 37 tr. ř.) oprávnění, že se tento obhájce v trestním řízení vedeném proti obviněnému může dát zastoupit jiným advokátem, je takový projev vůle v souladu s ustanovením § 26 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Jestliže se zvolený obhájce nemůže zúčastnit nařízeného hlavního líčení nebo veřejného zasedání a nechá se zastoupit jiným advokátem, nejde o porušení práva na obhajobu a soud není povinen takové jednání odročit. Nesouhlasí-li obviněný s konáním hlavního líčení nebo veřejného zasedání a žádá-li o jeho odročení s tím, že trvá na osobní účasti zvoleného obhájce, a pro toto hlavní líčení nebo veřejné zasedání udělí témuž obhájci novou plnou moc, podle níž se zvolený obhájce nesmí dát zastoupit jiným advokátem, lze takové jednání obviněného posoudit jako obstrukční snahu zmařit konání hlavního líčení nebo veřejného zasedání, pokud s ohledem na konkrétní okolnosti případu neexistuje vážný důvod obviněnému vyhovět. Pakliže takové hlavní líčení nebo veřejné zasedání proběhne za přítomnosti obhájcem pověřeného advokáta, není naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.01.2012

Spisová značka: 8 Tdo 1454/2011

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důvod dovolání, Důvod dovolání, že obviněný neměl obhájce, Zvolený obhájce

Předpisy: § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř.
§ 37 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 5 To 24/2011, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci pod sp. zn. 29 T 10/2009.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 29 T 10/2009, byl obviněný M. V. ve výroku pod bodem I. uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění dopustil tím, že v době od

listopadu 2007 do října 2008 v O. a jinde, jako vedoucí organizační složky obchodní společnosti A. R. E. Ltd. se sídlem P. 3, Ž., (dále jen „A. R.“), zabývající se zejména realitní činností, se zájemci o koupi nebo prodej nemovitostí, prostřednictvím pracovníků, které k tomu zmocnil, uzavíral zprostředkovatelské smlouvy a dohody o rezervaci a o smluvní pokutě, jako zprostředkovatel, opět přes zmocněné pracovníky, se zásadním způsobem podílel i na uzavírání kupních smluv o převodu vlastnictví k nemovitostem mezi klienty realitní kanceláře, od kterých na základě uzavřených smluv přijímal v hotovosti nebo na účty své společnosti, ke kterým měl jako jediný dispoziční právo, finanční prostředky účelově určené k zaplacení kupní ceny, daně z převodu nemovitosti nebo jako rezervační poplatek, minimálně některé z těchto prostředků ale následně bez jakéhokoli oprávnění a v rozporu s dohodnutými smluvními podmínkami použil jiným způsobem, a to k zabezpečení chodu své společnosti, a po zprostředkování obchodu s nemovitostmi je ve lhůtách splatnosti a ani později klientům, kterým náležely, nevyplatil nebo nevrátil, když se obchodní případ neuskutečnil, a takto jednal, ačkoli věděl, že on sám je nemajetný, že nejméně od měsíce března roku 2008 je podnikání A. R., kterou vlastnil, ztrátové, přičemž záporný hospodářský výsledek se neustále prohlubuje, potřebné finanční prostředky nemohl získat prodejem firemního majetku, ani z jiných, například úvěrových zdrojů, takže již vzhledem k uvedenému nejméně musel být srozuměn s tím, že alespoň některým klientům nebude schopen vyplatit peníze, na které měli nárok, což se také stalo, jak je uvedeno v konkrétních 51 případech popsanych pod body 1. až 51. výroku rozsudku, jimiž v souhrnu všech částek, které na základě jednotlivých smluv od jmenovaných poškozených inkasoval, způsobil poškozeným škodu v celkové výši 33 853 646 Kč.

Za tento zločin byl obviněný odsouzen podle § 206 odst. 5 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání sedmi roků a šesti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu v obchodních společnostech a družstvech včetně jejich zastupování na základě plné moci v oblasti podnikání, zprostředkování obchodu a služeb, velkoobchodu, maloobchodu a maloobchodu se smíšeným zbožím, ubytovacích služeb, realitní činnosti, správě a údržbě nemovitostí a reklamní činnosti a marketingu v trvání osmi roků.

Ve výroku pod bodem II. byl obviněný podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn obžaloby Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 2 KZV 52/2008, podle které se měl dopustit dílčího útoku trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 4 tr. zák. Pod bodem III. výroku označeného rozsudku byl obviněný zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř. obžaloby Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 2 KZV 52/2008, podle které se měl dopustit dílčího útoku trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 4 tr. zák. V dalším soud prvního stupně rovněž rozhodl o náhradě škody.

Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací z podnětu odvolání, která proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podali obviněný a poškozená L. Z., rozsudkem ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 5 To 24/2011, na podkladě odvolání obviněného podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. rozsudek soudu prvního stupně částečně zrušil ve výrocih o náhradě škody ve vztahu k tam jmenovaným poškozeným a podle § 259 odst. 3 tr. ř. nově o náhradě škody v rozsahu tohoto zrušení rozhodl, když jinak ponechal uvedený rozsudek beze změny. Odvolání poškozené L. Z. podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu obviněný podal prostřednictvím obhájce z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. b), c), g), k), l) tr. ř. dovolání. V jeho obsahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. poukázal na pochybnosti o podjatosti státní zástupkyně, vrchního komisaře a soudců. Na podjatost státní zástupkyně usuzoval z jejího nikoli nestranného chování v rámci dozoru a v řízení před soudem a také proto, že rozhodovala i o jeho trestních oznámeních na zaměstnance organizační složky společnosti A. R. Přestože obviněný tuto skutečnost namítal v přípravném řízení, státní zástupkyně se z úkonů trestního řízení nevyloučila.

Ačkoliv z dokazování vyplynulo, že někteří zaměstnanci zneužili svého postavení či funkce k protizákonnému jednání, státní zástupkyně neiniciovala stíhání těchto osob. U vrchního komisaře kapitána Ing. J. A. podjatost shledal proto, že případ obviněného vyšetřoval v rozporu se zásadou presumpce nevinny, jelikož poskytl v průběhu přípravného řízení rozhovory tisku, v nichž otevřeně hovořil o spáchání zpronevěry. Podjatost soudců obviněný dovodil z toho, že v rámci trestního řízení byla vyslechnuta jako svědkyně M. F., která v době projednávání věci byla zaměstnána u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci jako vedoucí oddělení „Nc“. S ohledem na to, že se jedná o klíčovou svědkyni, která pracuje se soudci na jednom pracovišti, vyvstává podle obviněného pochybnost o nepodjatosti soudců uvedeného soudu, když navíc podle manželky obviněného tato svědkyně byla přítomna každému hlavnímu líčení a vždy hovořila s přítomnými svědky před jejich výpovědí, což mohlo mít vliv na jejich věrohodnost.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř. obviněný spatřoval v tom, že při veřejném zasedání o odvolání neměl obhájce podle vlastního výběru a rozvedl, že poté, co bylo nařízeno veřejné zasedání, obhájce požádal odvolací soud o odročení veřejného zasedání, neboť v den, na který bylo nařízeno (tj. 29. 6. 2011), se měl nacházet v zahraničí, avšak této žádosti nebylo vyhověno s tím, že z plné moci vyplývá, že obviněný bere na vědomí, že obhájce je oprávněn za sebe ustanovit zástupce. V návaznosti na to však obhájce soudu předložil jinou plnou moc, která možnost substitučního zastoupení vyloučila. Substituent Mgr. R. S., který byl přesto veřejnému zasedání přítomen, naznal, že úkony obhajoby nemůže vykonávat s ohledem na postoj klienta, a proto bylo povinností odvolacího soudu veřejné zasedání odročit, neboť obviněný měl důvěru toliko v obhájce, kterého si na plnou moc zvolil. Jednalo se o složitý případ, a proto měl odvolací soud veřejné zasedání odročit, nikoliv věc projednat.

K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněný uvedl, že v provedeném dokazování nemá oporu formulace výroku rozsudku, „že se obviněný podílel i na uzavírání kupních smluv převodu vlastnictví k nemovitostem mezi klienty realitní kanceláře“, ale naopak z dokazování vyplynulo, že smlouvy byly připravovány právním oddělením společnosti A. R. Z výpovědí některých svědků bylo možné vyvodit, že mnoho obchodů se provádělo mimo realitní kancelář jednotlivými makléři, přičemž jde o závažnou skutečnost, která měla a musela mít vliv na hospodářský výsledek společnosti A. R. (došlo k velkému hospodářskému propadu a nevyplacení splatných závazků) a ovlivnila též věrohodnost výpovědí jednotlivých zaměstnanců coby svědků. Obviněný dále namítal nevěrohodnost jím konkrétně jmenovaných svědků, především zaměstnanců společnosti A. R., kteří se sami podíleli na vzniklém schodku, a proto nemohli sami sobě přivodit trestní stíhání. Soud nevyhodnotil odchylky výpovědí klíčových svědků oproti přípravnému řízení a ani rozpory v jejich tvrzeních. Bylo prokázáno, že obviněný neměl přesné údaje o stavu společnosti, že příslušný účetní výkaz byl chybný a že o ztrátovosti společnosti nevěděl. Za nesprávné a nedůvodné obviněný považoval i zjištění soudu, že neprojevil snahu nahradit způsobenou škodu, a v této souvislosti vytkl, že soud neprovedl důkazy, které navrhl, a že se odvolací soud v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal s argumenty uvedenými v odvolání. Společnost byla účastníkem smluvního vztahu a všechny strany souhlasily s tím, aby finanční prostředky šly na účet společnosti A. R. Podle obviněného tak mohlo dojít k naplnění pouze znaků trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255a tr. zák. Nesprávným zjištěním a právním posouzením je i otázka zavinění a podmínek předpokládaných v § 88 odst. 1 tr. zák. Dovolatel nesouhlasil s argumentací soudu, že bylo možno použít vyšší trestní sazbu, neboť nejsou v jeho věci okolnosti podstatně zvyšující nebezpečnost trestného činu pro společnost.

S odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. obviněný napadenému rozhodnutí vytkl, že výrok rozsudku soudu prvního stupně je neúplný, nejasný a neurčitý, přičemž odvolací soud se těmito jeho námitkami uplatněnými již v odvolání nezabýval. Výroková část rozsudku má obsahovat namísto obecné formulace „v dohodnuté době“ přesné datum, kdy peníze měly být

vyplaceny. V rozsudku podle něj též chybí přesné datum splatnosti a obviněný se nemůže proto adekvátně bránit např. tím, že splatnost nenastala nebo nastala později.

Z důvodů shora uvedených obviněný považoval za naplněný také dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. a v závěru navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a aby tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

K dovolání se písemně vyjádřil státní zástupce působící u Nejvyššího státního zastupitelství, který shrnul průběh trestního řízení před soudem prvního stupně a odvolacím soudem i obsah obviněným uplatněných námitek. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. uvedl, že výhrada obviněného je irelevantní, neboť námitka podjatosti musí směřovat vůči tomu orgánu, jehož rozhodnutí je dovoláním napadáno. Námitky vůči svědkyni a členům senátu nalézacího soudu jsou všeobecně formulované, a proto jsou argumentačně nepřijatelné. Ve vztahu k důvodu podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř. poukázal na ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, upravující možnost, aby se dal obhájce pro konkrétní úkon zastoupit jiným obhájcem, a proto obviněný na svých právech dotčen nebyl. Výhrady, které obviněný podřadil pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nelze zařadit pod pojem hmotně právních námitek. Jednání obviněného bylo vedeno defraudačním úmyslem, neboť způsobem popsaným v rozsudku nemohl jednat jinak než úmyslně. Námitka obviněného týkající se možné aplikace ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák. je podle státního zástupce nedůvodná. K výhradě vztahující se k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. konstatoval, že neuvedení lhůt splatnosti není možné označit za neúplnost výroku o vině, a dovolací důvod tak nebyl naplněn. Jestliže obviněný odkázal také na naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., pak v jeho tvrzení chybí specifikace nepřítomné procesní podmínky, která by odvolacímu soudu bránila postupovat způsobem, jakým rozhodl. V závěru vyjádření státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného M. V. odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., neboť je zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací poté, co shledal, že dovolání obviněného je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit, posuzoval, zda uplatněné dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. b), c), g), k) a l) tr. ř. lze považovat za důvody dovolání v tomto ustanovení vymezené, eventuálně zda je dovolání opodstatněné.

K důvodu dovolání uvedenému v ustanovení § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř., podle něhož lze dovolání podat, jestliže obviněný neměl v řízení obhájce, ač ho podle zákona mít měl, Nejvyšší soud uvedl:

Právo obviněného na obhajobu je ústavně zaručeným právem (čl. 37 odst. 2, čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, publikované pod č. 2/1993 Sb. /dále jen „Listina“/) a spolu s presumpcí nevinu (čl. 40 odst. 2 Listiny) jsou základními podmínkami spravedlivého procesu (čl. 36 odst. 1 Listiny). Tyto ústavní záruky se promítají i do trestního řádu (§ 33 odst. 1 tr. ř.), jenž je ve shodě s Ústavou České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vybudován na zcela zřetelné zásadě priority volby obhájce (§ 33 odst. 1, § 37 odst. 2 tr. ř.), kterou je obviněný oprávněn uplatnit v kterémkoli stadiu neskončeného řízení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 9. 1996, sp. zn. [III. ÚS 83/96](#)).

Obviněný spatřoval naplnění tohoto dovolacího důvodu v tom, že odvolací soud neodročil konání veřejného zasedání o odvolání obviněného poté, co o to obhájce obviněného požádal s odůvodněním, že v době konání veřejného zasedání se bude nacházet na dovolené v zahraničí a obviněný, který odmítal substituenta, trvá na osobní účasti obhájce při tomto úkonu.

Nejvyšší soud k těmto výhradám obviněného z obsahu spisu zjistil, že obviněný udělil obhájci Mgr. R. J. dne 22. 12. 2008 plnou moc (č. l. 34), v níž jej zmocnil ke všem úkonům v této trestní věci. V jejím obsahu je mimo jiné uvedeno, že „obviněný bere na vědomí, že zmocněný advokát je oprávněn si za

sebe ustanovit zástupce, a pokud jich ustanoví více, souhlasí, aby každý z nich jednal samostatně“. Veřejné zasedání k projednání odvolání obviněného bylo Vrchním soudem v Olomouci nařízeno na 29. 6. 2011 (č. l. 3137). Obviněný byl o jeho konání vyrozuměn dne 14. 6. 2011, jeho obhájce Mgr. R. J. dne 13. 6. 2011. Obhájce dne 17. 6. 2011 přípisem adresovaným předsedovi senátu odvolacího soudu požádal o odročení veřejného zasedání z důvodu čerpání dovolené, kterou si podle jeho sdělení zajistil již v měsíci březnu, neboť obviněný nesouhlasil s tím, že by se nechal zastoupit substitučně (č. l. 3143). Vrchní soud v Olomouci dne 20. 6. 2011 obhájci odpověděl, že žádosti o odročení nevyhověl, neboť s ohledem na obsah plné moci, kterou obviněný obhájci udělil, má obhájce možnost ustanovit si za sebe zástupce (č. l. 3148). Dne 23. 6. 2011 obhájce vrchnímu soudu zaslal sdělení, ve kterém soud informoval, že dne 22. 6. 2011 mu obviněný udělil novou plnou moc, v níž vyloučil možnost substitučního zastoupení (č. l. 3153, 3154). Veřejné zasedání bylo konáno u Vrchního soudu v Olomouci dne 29. 6. 2011, a to za přítomnosti obviněného a substituenta Mgr. R. S., jenž předložil substituční plnou moc, již obhájce Mgr. R. J. sepsal dne 22. 6. 2011 a Mgr. R. S. ji dne 27. 6. 2011 převzal (č. l. 3159, 3167). Přestože v rámci veřejného zasedání obviněný trval na tom, že se substitučním zastoupením nesouhlasí a i substituent žádal o odročení, vrchní soud těmto požadavkům nevyhověl a veřejné zasedání konal.

Na základě těchto skutečností Nejvyšší soud shledal, že obviněný, u něhož existovaly důvody nutné obhajoby od zahájení trestního řízení až do rozhodnutí o jeho odvolání, byl zastoupen jím zvoleným obhájcem. V žádném stadiu trestního řízení tak nedošlo k situaci, kdy by obviněný obhájce neměl.

Okolnosti, kterými obviněný podložil označený dovolací důvod, tedy nedopadají plně na situaci vymezenou v § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř., neboť ten předpokládá, že došlo k porušení podmínek určujících právo obviněného na jeho obhajobu. Tento dovolací důvod je svým obsahem užší než obecné právo obviněného na obhajobu, neboť nezahrnuje jakékoli porušení práva na obhajobu, ale toliko takové, kdy obviněný, ačkoli byly splněny zákonné podmínky nutné obhajoby, neměl v trestním řízení obhájce vůbec, anebo jej neměl po určitou část řízení, po kterou orgány činné v trestním řízení prováděly úkony trestního řízení směřující k vydání meritorního rozhodnutí napadeného dovoláním (viz rozhodnutí č. 48/2003, č. 23/2007-II Sb. rozh. tr., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 7. 2002, sp. zn. [6 Tdo 142/2002](#), publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, svazek 17, pod č. T 413.). Naplnění dovolacího důvodu zde nelze spatřovat ani ve vlastním způsobu výkonu obhajoby obviněného obhájcem (srov. přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2005, sp. zn. [3 Tdo 567/2005](#), publikované v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit 17, pod č. T 806.). V projednávaném případě je proto nutné posoudit, zda předmětný dovolací důvod naplňuje to, že nebylo vyhověno požadavku obviněného a veřejné zasedání dne 29. 6. 2011 proběhlo nikoli za osobní přítomnosti jmenovitě zvoleného obhájce, ale za přítomnosti zástupce zvoleného obhájce (substituenta), jemuž obhájce udělil substituční plnou moc.

Podle § 31 odst. 1 obč. zák., upravujícího udělení plné moci, je možné se dát při právním úkonu zastoupit fyzickou nebo právnickou osobou. Zmocnitel udělí tímto zmocněnci plnou moc, v níž musí být uveden rozsah zmocněnceva oprávnění. Plná moc je jednostranný právní úkon zastoupeného, jenž je adresován třetím osobám, kterým se dává na vědomí, že zástupce je oprávněn zastoupeného zastupovat a v jakém rozsahu (plná moc je pouhým osvědčením existence práva určité osoby zastupovat jinou osobu). Plná moc osvědčuje, resp. deklaruje navenek, že mezi zmocnitelem a zmocněncem existuje vnitřní právní vztah založený dohodou o zastoupení. Pro vymezení rozsahu oprávnění zmocněnce jednat za zmocnitele je rozhodující obsah plné moci. Má-li být rozsah zmocněnceva oprávnění jednat za zmocnitele nějakým způsobem omezen, musí být toto omezení výslovně vyjádřeno v plné moci (princip ochrany dobré víry třetích osob). Jestliže plná moc žádná omezení nevykazuje, jde o plnou moc neomezenou (viz Jehlička, O., Švestka, J. Škárová, M. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, s. 170).

V trestním řízení může být obhájce obviněného jen advokát (srov. § 35 odst. 1 tr. ř.), který ve smyslu

§ 16 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 85/1996 Sb.“), je povinen podle § 16 odst. 1 zák. č. 85/1996 Sb. chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit. Podle § 17 cit. zák. advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Podle § 26 zák. č. 85/1996 Sb. se advokát v rámci svého pověření může dát zastoupit jiným advokátem.

Jak je patrné z obsahu předmětné plné moci ze dne 22. 12. 2008, bylo plně v souladu se všemi výše stanovenými pravidly ujednáno, že se jmenovaný obhájce může dát v tomto řízení zastoupit jiným advokátem. Tímto ujednáním bylo dáno i soudu najevo, že v případě, že obhájce nemůže úkony, k nimž byl zmocněn obviněným, sám vykonávat, může k tomu účelu pověřit jiného advokáta.

Tak také bylo v projednávané věci postupováno, a proto když odvolacímu soudu obhájce Mgr. R. J. sdělil, že se nemůže z důvodů dlouhodobě plánované dovolené k nařízenému veřejnému zasedání dne 29. 6. 2011 osobně dostavit, odvolací soud v souladu s obsahem uvedené plné moci obhájce vyzval, aby za sebe pověřil jiného obhájce, neboť k takovému postupu obviněný v plné moci obhájce rovněž zmocnil. Tímto požadavkem rovněž odvolací soud obhájci sdělil, že tím neakceptuje jeho žádost o odročení veřejného zasedání s tím, že to opodstatňuje i vazební řízení a vyšší počet poškozených, a že je nutné zajistit i rychlost řízení (viz č. l. 3148 spisu).

Tento postup odvolacího soudu Nejvyšší soud považuje za zcela správný a opodstatněný, neboť na základě shora vymezených povinností obhájce, nelze čerpání dovolené obhájcem považovat za dostatečně závažný důvod, aby kterékoli již nařízené jednání (procesní úkon) bylo odročováno, neboť je na samotném obhájci, aby – bez újmy na procesním postavení a zájmech zastupovaného – nastalou kolizi podle své vůle a výběru řešil substitucí (přiměřeně srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. [III. ÚS 68/97](#)). K obecnému zájmu na řádném a ústavně souladném výkonu spravedlnosti patří i povinnost státu, aby spravedlnost (ve spravedlivém procesu) byla vykonána bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny) a v přiměřené lhůtě (čl. 9 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Ze základního práva na účast při jednání, které je zakotveno v čl. 38 odst. 2 Listiny, a ze základního práva na právní pomoc, které je zakotveno v čl. 37 odst. 2 Listiny, nikterak nevyplývá povinnost obecného soudu přizpůsobovat režim řízení a jeho průběh představám a požadavkům účastníka řízení či jeho právního zástupce. Je na orgánech činných v trestním řízení důsledně sledovat účel trestního řízení a vynaložit veškeré úsilí a prostředky, které jsou jim ze zákona k dispozici, aby řádný výkon spravedlnosti nebyl ohrožován (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. [II. ÚS 2448/08](#)).

Nejvyšší soud však neshledal porušení práva na obhajobu obviněného ani v dalším postupu odvolacího soudu, který veřejné zasedání za účasti substituenta konal i přes změnu obsahu uvedené plné moci, v níž si obviněný vyhradil, že se obhájce dát zastoupit zmocněncem nemůže (viz č. l. 3154). Z obsahu této další plné moci plyne, že obviněný dříve udělenou plnou moc nezrušil, ale toliko, jak je v této nové plné moci výslovně uvedeno, „nově zplnomocnil advokáta Mgr. R. J.“, aby ho zastupoval s tím, že tato plná moc „je udělena k obhajobě v trestním řízení, jenž je vedeno v současné době před Vrchním soudem v Olomouci pod sp. zn. 5 To 24/2011“. Je tedy zřejmé, že obviněný tímto jednostranným úkonem sjednal vedle shora uvedené generální plné moci novou plnou moc, v níž svou obhajobu jmenovaným obhájcem omezil, a to zcela účelově jen na uvedený určitý úsek trestního řízení.

Tímto úkonem (vystavení další plné moci s vyloučením možnosti substituce) se obviněný snažil obejít rozhodnutí soudu o konání veřejného zasedání, které bylo řádně a včas nařízeno. Obviněný takto jednal přesto, že obhájce Mgr. R. J. dne 22. 6. 2011 sepsal plnou moc pro substituenta Mgr. R. S., který uvedené zmocnění, aby jako obhájce zastupoval při obhajobě v trestní věci obviněného M. V.

před Vrchním soudem v Olomouci dne 29. 6. 2011, převzal v H. dne 27. 6. 2011. K veřejnému zasedání se v souladu s tímto zmocněním dostavil a obhajobu obviněného i přes jeho nesouhlas realizoval. Z uvedeného postupu obviněného je možné vyvozovat, že se prostřednictvím svého práva na obhajobu snažil o neopodstatněné a zcela účelové protahování řízení. V takovém případě bylo v rozporu s obsahem původní plné moci trvat na osobní účasti jmenovaného obhájce, což nemělo žádné opodstatnění, a to tím spíše za situace, že u tohoto veřejného zasedání nebyly prováděny žádné doplňující důkazy a odvolání obviněného bylo zčásti ve vztahu k výroku o náhradě škody vyhověno.

Skutečnost, že obviněný účelově udělil obhájci další plnou moc, v níž omezil rozsah svého zastoupení vymezeného v původní plné moci, a tuto udělil stejnému obhájci jen proto, aby zajistil odročení veřejného zasedání, Nejvyšší soud posoudil jako obstrukční jednání (přiměřeně srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. [II. ÚS 2448/08](#)).

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší soud shledal, že když je obhájce zvolen na plnou moc, v níž je obsaženo oprávnění obhájce, že se v rámci svého pověření může dát zastoupit jiným advokátem (§ 26 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii), není soud povinen odročit veřejné zasedání, jestliže se ho zvolený obhájce nemůže zúčastnit, a pro tento úkon pověří jiného advokáta. Pokud za takové situace obviněný nesouhlasí s konáním veřejného zasedání a žádá o jeho odročení s tím, že trvá na osobní účasti zvoleného obhájce, a pro toto veřejné zasedání udělí témuž obhájci novou plnou moc, podle níž se zvolený obhájce nesmí dát zastoupit jiným advokátem, je možné takové jednání obviněného posoudit jako obstrukční snahu zmařit konání veřejného zasedání, pokud s ohledem na konkrétní okolnosti případu neexistuje vážný důvod obviněnému vyhovět (např. z důvodu potřeby provedení důkazů navrhaných obviněným, zvláště když je návrh na doplnění dokazování spojen se žádostí, aby výslechy svědka nebo znalce provedl obhájce, o což ale v posuzované věci nešlo). V případě, že takové veřejné zasedání proběhne za přítomnosti obhájcem na základě substituční plné moci pověřeného jiného advokáta, nejde o porušení práva obviněného na obhajobu zakotvené v člancích 37 odst. 2 a 40 odst. 3 Listiny a nebylo porušeno ani jeho právo obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru uvedené v čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy.

Nejvyšší soud proto dovolání obviněného s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř. považoval za zjevně neopodstatněné.

V dalším se dovolací soud podrobně vypořádal s dalšími námitkami, jejichž prostřednictvím obviněný uplatnil důvody dovolání uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. b), g), k), l) tr. ř., přičemž posoudil dovolání obviněného i jako celek jako zjevně neopodstatněné, a proto ho podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.